

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obžalovanému **M. Š. a spol.** pre spolupáchateľstvo pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len Tr. zák.) na neverejnom zasadnutí 31. mája 2011 v Bratislave o odvolaní obžalovaných M. Š., G. B. a krajského prokurátora v Košiciach proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 8. februára 2010, sp. zn. 3 T 8/03 rozhodol

t a k t o :

Podľa § 258 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 sa napadnutý rozsudok **z r u š u j e**.

Podľa § 259 ods. 1 Tr. por. sa vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Košiciach, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 8. februára 2010, sp. zn. 3 T 8/03 boli obžalovaní M. Š. a G. B. uznaní za vinných spolupáchateľstvom pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, ktorého sa dopustili na tom skutkovom základe, že

1/ dňa 4. mája 2001 spoločným konaním s už odsúdeným E. S. ako konatelia spoločnosti N. s.r.o. so sídlom v K. na základe zmluvy o sprostredkovaní so spoločnosťou E. s.r.o. K. pod zámienkou uskutočnenia nákupu pohľadávok v rámci podnikateľskej obchodnej činnosti v úmysle podviesť spoločnosť W. S. a.s. so sídlom v K., uzatvorili zmluvu o postúpení pohľadávok podľa §§ 524 - 530 Občianskeho zákonníka a § 358 Obchodného zákonníka s obchodnou spoločnosťou W. S. a.s. so sídlom v K., ktorej predmetom bolo odplatné postúpenie

pohľadávok špecifikovaných v bode II.2 predmetnej zmluvy, na základe ktorej sa spoločnosť E. s.r.o. K. zaviazala v lehote do 30 dní od uzavretia zmluvy uhradiť postupcovi odplatu vo výške 6 000 000 Sk, pričom už v čase podpisu zmluvy obžalovaní vedeli, že za postúpené pohľadávky nezaplatia, po podpise zmluvy prevzali pohľadávky spoločnosti W. S. a.s. voči Ž. v hodnote 6 000 000 Sk, ktoré odpredali, dohodnutú odplatu v dohodnutom termíne spoločnosti W. S. a.s. ani sčasti neuhradili, pričom až po podaní trestného oznámenia spoločnosťou W. S. a.s. postupne uhradili sumu 5 972 119,50 Sk a do dnešného dňa im neuhradili sumu 27 880,50 Sk (925,46 eur),

2/ dňa 23. marca 2001 v K. spoločným konaním s už odsúdeným E. S. ako konatelia spoločnosti N. s.r.o. so sídlom v K. na základe zmluvy o sprostredkovaní so spoločnosťou E. s.r.o. K., ktorej jediným konateľom bol už odsúdený E. S. pod zámienkou uskutočnenia nákupu pohľadávok v rámci obchodnej podnikateľskej činnosti uviedli do omylu spoločnosť M. s.r.o. so sídlom v B., ktorú zastupoval konateľ spoločnosti J. J. tak, že sprostredkovali uzatvorenie zmluvy o postúpení pohľadávok podľa §§ 524 - 530 Občianskeho zákonníka a § 358 Obchodného zákonníka, ktorej predmetom bolo odplatné postúpenie pohľadávok špecifikovaných v bode II.2 predmetnej zmluvy, na základe ktorej sa zaviazala spoločnosť E. v lehote do 30 dní od uzavretia zmluvy uhradiť postupcovi odplatu vo výške 8 469 826,23 Sk, pričom už v čase podpisu zmluvy obžalovaní vedeli, že odplatu za postúpené pohľadávky neuhradia a že túto použijú pre vlastnú potrebu a na základe splnomocnenia konateľom spoločnosti E. s.r.o. s už odsúdeným S., obžalovaní M. Š. a G. B. odplatne postúpili predmetné pohľadávky na spoločnosť N. a.s. so sídlom v B., ktorá dňa 2. apríla 2001 a dňa 3. apríla 2001 zaplatila za predmetné pohľadávky formou bezhotovostného bankového prevodu na bankový účet spoločnosti E. s.r.o. č. X. založený v pobočke T. a.s. v K. odplatu vo výške 6 732 000 Sk, tieto prostriedky vybral už odsúdený E. S. z účtu a použil ich v menšej časti pre vlastnú potrebu a väčšiu časť týchto finančných prostriedkov odovzdal obžalovaným M. Š. a G. B., ktorí ich použili na doposiaľ nezistené účely, pričom dohodnutú odplatu za pohľadávky neuhradili, čím spôsobili spoločnosti M. s.r.o. škodu vo výške 8 496 826,23 Sk (282 042,95 eur),

3/ dňa 4. apríla 2001 v K. spoločným konaním s už odsúdeným E. S. ako konatelia spoločnosti N. s.r.o. so sídlom v K., na základe zmluvy o sprostredkovaní zo dňa 28. marca 2001 so spoločnosťou E. s.r.o., ktorej jediným konateľom je s už odsúdený E. S. pod zámienkou uskutočnenia nákupu pohľadávok v rámci obchodnej činnosti uviedli do omylu

spoločnosť T. H. s.r.o. K. tak, že sprostredkovali uzatvorenie zmluvy o postúpení pohľadávok podľa §§ 524 - 530 Občianskeho zákonníka so spoločnosťou T. H. s.r.o. K., ktorej predmetom bolo odplatné postúpenie pohľadávok špecifikovaných v bode II.2 zmluvy, a to neuhradené faktúry dlžníka Z. P. a.s. K. v celkovej sume 2 070 855,60 Sk, na základe ktorej sa zaviazala spoločnosť E. s.r.o. v lehote do 30 dní od uzavretia zmluvy uhradiť spoločnosti T. H. s.r.o. K. odplatu vo výške 1 863 770,04 Sk, hoci už v čase podpísania zmluvy vedeli, že spoločnosti T. H. s.r.o. K. uvedené prostriedky nezaplatia a dňa 23. mája 2001 dlžník - spoločnosť Z. P. a.s. K. v sídle svojej spoločnosti na ul. J. v K. vyplatila dlžnú sumu zástupcovi spoločnosti E. s.r.o. K. a tieto prostriedky už odsúdený E. S., obžalovaní G. B. a M. Š. použili na nezistený účel, čím spoločnosti T. H. s.r.o. K. spôsobili škodu vo výške 2 070 885,60 Sk (68 740,81 eur),

4/ (podľa obžaloby 11) dňa 27. septembra 2001 a dňa 1. októbra 2001 po spoločnej a vzájomnej dohode ako konatelia spoločnosti N. s.r.o. so sídlom v K. na ul. M., IČO: X. na základe zmluvy o sprostredkovaní so spoločnosťou E. s.r.o., ktorej jediným konateľom je už odsúdený E. S., so sídlom v K., na ul. B., IČO: X. sprostredkovali uzatvorenie zmluvy o postúpení pohľadávok podľa §§ 524 - 530 Občianskeho zákonníka a § 358 Obchodného zákonníka so spoločnosťou O. a spol. so sídlom H., V., IČO: X., ktorú zastupoval konateľ spoločnosti J. Č., ktorých predmetom bolo odplatné postúpenie pohľadávok špecifikovaných v bode II.2 predmetných zmlúv, a to neuhradené faktúry dlžníka E.Ž., K., T., IČO: X., na základe ktorých sa zaviazala spoločnosť E., s.r.o. v lehote do 30 dní od uzavretia zmlúv uhradiť postupcovi O. a spol. podľa zmluvy zo dňa 27. septembra 2001 odplatu za postúpené pohľadávky vo výške 729 488 Sk a podľa zmluvy zo dňa 1. októbra 2001 odplatu za postúpené pohľadávky vo výške 901 536,20 Sk, pričom z uvedených pohľadávok uhradili J. Č. celkovo sumu 600 000 Sk, ktoré menovaný prevzal v dňoch 2. októbra 2001 a dňa 28. novembra 2001 osobne v K. a zvyšné peniaze ani sčasti neuhradili a použili pre vlastnú potrebu a taktiež na bližšie nezistené účely, čím takto svojím konaním sa obžalovaní obohatili vo svoj prospech a spôsobili spoločnosti O. a spol. celkovo škodu vo výške 1 031 024 Sk (34 223,73 eur),

5/ (podľa obžaloby 14) dňa 1. júna 2001 v K. po spoločnej a vzájomnej dohode obžalovaní ako konatelia spoločnosti N. s.r.o. so sídlom v K., na ul. M., IČO: X., na základe zmluvy o sprostredkovaní so spoločnosťou E. s.r.o., ktorej jediným konateľom je už odsúdený E. S., so sídlom v K., na ul. B., IČO: X., sprostredkovali uzatvorenie zmluvy o postúpení pohľadávok podľa §§ 524 - 530 Občianskeho zákonníka a § 358 Obchodného zákonníka

so spoločnosťou L.L. so sídlom V., IČO: X., ktorú zastupovali M. I. - predseda predstavenstva a JUDr. J. O., člen predstavenstva, ktorej predmetom bolo odplatné postúpenie pohľadávok špecifikovaných v bode II.2 predmetnej zmluvy, a to neuhradené faktúry dlžníka E.Ž., D., Ž., K., IČO: X. v celkovej sume 4 614 680 Sk, na základe ktorej sa zaviazala spoločnosť E. s.r.o. v piatich splátkach od podpísania zmluvy uhradiť postupcovi v období od 1. júna 2001 do 29. júna 2001 dohodnutú odplatu, pričom konateľ spoločnosti E. s.r.o. už odsúdený E. S. a konatelia spoločnosti N. s.r.o. obžalovaní M. Š. a G. B. už v čase uzavretia zmluvy konali s úmyslom, že uvedenú pohľadávku po vymožení od Ž. spoločnosti L. a.s. v plnej výške neuhradia a použijú pre úhradu dlhov voči iným spoločnostiam, ktorým dlhovali finančné prostriedky, pričom celkovo z uvedenej sumy uhradili spoločnosti L. a.s. sumu 3 600 000 Sk na účet v S. č.ú. X. bezhotovostným prevodom a zároveň dňa 28. septembra 2001 už odsúdený E. S. prevzal od spoločnosti L. a.s. na základe faktúry č. P. sumu 510 734,40 Sk, ktorú obžalovaní použili na bližšie nezistené účely a následne na výzvy spoločnosti L. a.s. na zaplatenie pohľadávky nereagovali, čím takto svojím konaním spôsobili spoločnosti L. a s. škodu vo výške 503 945,60 Sk (16 727,93).

Za to boli obžalovaní M. Š. a G. B., každý jednotlivito odsúdení podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. s použitím Čl. 6 ods. 1, ods. 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení Protokolu č. 11 na trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, ktorý im bol podľa § 58 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu 3 rokov (§ 59 ods. 1 Tr. zák.).

Podľa § 229 ods. 1 Tr. por. súd poškodené strany:

W. S. K., a.s., S., K.

M. spol. s r.o., A., K.

T. H., s.r.o., K., K.

M., spol. s r.o. R., B.

G., a.s., H., Ž.

M., s.r.o., B., P.

G. - Ing. P.G., K., T.

D., s.r.o., P.

firma D. - Ing. J. D., P.

G., a.s., P., B.

O. a spol., H., V.

J., a.s., V., P.

M., a.s., T., P.

L. Vranov, a.s., V.

M., s.r.o., B., K.

s nárokom na náhradu škody odkázal na konanie o veciach občianskoprávných.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie obaja obžalovaní a krajský prokurátor.

Obžalovaní, ktorí podali odvolanie prostredníctvom obhajcu v písomných dôvodoch namietali, že skutky, ktoré sú im kladené za vinu nespáchali.

Trestné konanie nemôže byť prostriedkom na zabezpečenie nárokov zo záväzkových vzťahov. Oni len na základe sprostredkovateľskej zmluvy zabezpečovali klientov pre spoločnosť E. s.r.o., ktorá uzatvárala zmluvy s klientmi o postúpení pohľadávok. Nikoho teda neuviedli do omylu, zmluvy a odmeny za sprostredkovanie riadne viedli v účtovníctve. Napokon aj už odsúdený E. S. na hlavnom pojednávaní (na rozdiel od prípravného konania) potvrdil ich nevinu, pričom túto výpoveď učinili v pozícii svedka – ide teda o priamy dôkaz, ktorému nevedno prečo súd neuveril a naopak precenil výpoveď svedka R. V., ktorý nemal dostatok informácií o tom, že už odsúdený E. S. my mal pre nich vykonávať predmetnú činnosť ako určitú protislužbu za to, že ho zamestnali, resp. uhradili za neho dlžné výživné.

Ich konanie preto nemôže napĺňať znaky žalovaného trestného činu.

Žiadali preto, aby najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok a trestné konanie zastavil (§ 257 písm. b/ Tr. por.), alternatívne vrátil vec krajskému súdu na nové konanie a rozhodnutie (§ 259 ods. 1 Tr. por.).

Krajský prokurátor v písomných dôvodoch svojho odvolania namietal, že krajský súd pochybil pokiaľ ukladal trest obom obžalovaným pri aplikácii ustanovenia § 40 ods. 1 Tr. zák., pretože na takýto postup neboli splnené podmienky.

Žiadal preto, aby najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a uložil oboj obžalovaným, ktorí svojim konaním spôsobili škodu viac ako 18 miliónov Sk nepodmienečné tresty odňatia slobody s ich zaradením pre jeho výkon do prvej nápravno výchovnej skupiny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal na základe podaných odvolaní podľa § 254 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku proti ktorým mohli odvolatelia podať odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu prechádzalo, prihliadajúc pritom aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a zistil, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Krajský súd sa totiž opätovne nedôsledne vyrovnal so všetkými skutočnosťami významnými pre rozhodnutie, ale ani z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, na ktorých skutočnostiach založil svoje rozhodnutie o vine obžalovaných, a prečo nerozhodol aj o ďalších čiastkových útokoch, ktoré boli obžalovaným kladené za vinu obžalobou krajského prokurátora.

Uvedené zistenia sú potom dôvodom, že najvyšší súd o odvolaniach obžalovaných a krajského prokurátora rozhodol na neverejnom zasadnutí, pretože chyby nebolo možné odstrániť na verejnom zasadnutí (§ 263 ods. 1 písm. b/ Tr. por.).

Najvyšší súd v tejto súvislosti predovšetkým poukazuje na to, že v tejto veci už raz rozhodoval. Svojím uznesením z 9. decembra 2008, sp. zn. 2 To 13/2007, podľa § 258 ods. 1 písm. b/, ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 zrušil oslobodzujúci rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 5. februára 2007, sp. zn. 3 T 8/2003, ohľadne obžalovaných M. Š. a G. B. (rozsudok ohľadne obžalovaného E. S. sa stal právoplatným, pretože generálny prokurátor Slovenskej republiky odvolanie krajského prokurátora smerujúce proti nemu vzal späť) a prikázal mu, aby predmetnú vec znovu v potrebnom rozsahu prejednal a rozhodol.

Už v citovanom uznesení najvyšší súd uviedol, že krajský súd pri vyhodnotení dôkazov postupoval jednostranne. Dôkazy vyhodnotil zásadne v prospech oboch obvinených. Zvlášť prvotnú, usvedčujúcu výpoveď E. S. bez logického vysvetlenia vyhodnotil ako nepresvedčivú, napriek jej návaznosti na výpoveď svedka R. V. a už vôbec nevzal do úvahy

výpoveď svedka M. Č., zamestnanca fy N., s.r.o., ako aj ďalšie skutočnosti podrobne uvedené v citovanom uznesení, ktoré vo svojom súhrne už vtedy spôsobili, že rozhodnutie súdu bolo nepresvedčivé.

Krajský súd v novom konaní, ako je uvedené vyššie, teda síce uznal obžalovaných M. Š. a G. B. vinnými zo skutkov uvedených v napadnutom rozsudku. Z pripojeného spisového materiálu a hlavne obsahu odôvodnenia tohto rozsudku však vyplýva, že prvostupňový súd svoj postup odôvodnil s poukazom na uznesenie najvyššieho súdu z 9. decembra 23008, sp. zn. 2 To 13/2007 a v ňom údajne vyslovený právny názor ohľadne kvalifikácie konania obžalovaného po právnej stránke (subjektívnej stránke trestného činu podvodu).

Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje už na dlhodobo uplatňovanú súdnu prax, že viazanosť súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu v zmysle § 264 ods. 1 Tr. por. znamená povinnosť rešpektovať závery, ktoré učinil odvolací súd v otázkach hmotného a procesného práva. V prípade hmotného práva viazanosť súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu by spočívala v tom, že správne zistený skutočný stav veci vykazuje znak konkrétneho trestného činu, resp. že zistený skutok trestným činom nie je.

Ak nie je skutočný stav veci správne zistený a ak má odvolací súd za to, že je tomu tak preto, že krajský súd nehodnotil správne dôkazy vo veci vykonané (ako v tomto prípade) môže odvolací súd len upozorniť, v ktorých smeroch má byť konanie doplnené, alebo čím je treba sa znovu zaoberať, nesmie však v žiadnom prípade k spôsobu hodnotenia dôkazov udeľovať závažné pokyny.

Z uvedeného a z obsahu uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je však zrejmé, že v tomto prípade v žiadnom smere nejde o vyslovenie právneho názoru, ale naopak o spôsob hodnotenia dôkazov, a na to na ktoré dôkazy má prvostupňový súd zamerať svoju pozornosť pri ich hodnotení.

Pokiaľ teda krajský súd odôvodnil svoj rozsudok poukazom na právny názor vyslovený v uznesení najvyššieho súdu v jeho predchádzajúcom uznesení táto skutočnosť nezodpovedá realite.

Krajský súd však primárne zásadne pochybil, keď vo svojom rozhodnutí nevyčerpal celý skutok tak ako bol obom obžalovaným kladný za vinu obžalobou krajského prokurátora. V odôvodnení rozsudku na túto okolnosť len vágne konštatuje, že sa tak stalo z dôvodu, že generálny prokurátor vzal ohľadne teraz už odsúdeného E. S. svoje odvolanie späť, a krajský prokurátor v záverečnej reči na hlavnom pojednávaní navrhol, aby súd sa ďalšími skutkami kladenými za vinu M. Š. a G. B. nezaoberal.

Krajský súd však opomenul, že generálny prokurátor vzal späť svoje odvolanie len ohľadne obžalovaného (teraz už odsúdeného) E. S.. Teda späťvzatie odvolania sa nijakým spôsobom nedotýka ostatných spoluobžalovaných a krajský súd mal v konaní povinnosť vyčerpať celú obžalobu a rozhodnúť o nej ako o celku, a to bez ohľadu na obsah návrhu krajského prokurátora.

Rovnako najvyšší súd poukazuje na nesprávne rozhodnutie ohľadne náhrady spôsobenej škody, keď súd poškodené organizácie s jej náhradou odkázal na konanie o veciach občianskoprávných. Paradoxne pritom krajský súd toto svoje rozhodnutie odôvodnil dĺžkou už doterajšieho konania, ktorá by sa rozhodovaním o náhrade škody ešte predĺžila a tým, že teraz už právoplatne odsúdený v tejto veci E. S. bol už k jej náhrade právoplatne zaviazaný.

Najvyšší súd k tomu len dodáva, že krajský súd vo svojom rozsudku ohľadne jednotlivých dielčích skutkov (a teda poškodených organizácií) ustálil výšku spôsobenej škody, ktorá sa napokon stala aj kvalifikačným znakom trestného činu, z ktorého oboch obžalovaných uznal vinnými, t.j. trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. Nie je teda zrejme ako a prečo by vôbec rozhodnutie o jej náhrade malo predĺžiť prebiehajúce konanie. Práve naopak, pokiaľ výška spôsobenej škody bola riadne ustálená a aj riadne uplatnená (ako v tomto prípade) bolo povinnosťou súdu rozhodnúť o jej náhrade. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že jeden zo spolupáchateľov (E. S.) už bol právoplatne k jej náhrade zaviazaný.

V ďalšom konaní preto úlohou krajského súdu bude na hlavnom pojednávaní vyčerpať celú obžalobu, vykonané dôkazy dôsledne vyhodnotiť v zmysle § 2 ods. 6 Tr. por. a v prípade uznania viny obom obžalovaným uložiť zákonný a spravodlivý trest.

**P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je
prípustný.**

V Bratislave 31. mája 2011

**JUDr. Peter K r a j č o v i č, v.r.
predseda senátu**

Vyhotovil: JUDr. Ing. Anton Jakubík

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková